

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 24 kwietnia 2025 r.
znak sprawy: BM.zp.058.8.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 9042.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 9042 złożoną przez Posła na Sejm Pana Jarosława Sachajko w sprawie transferu 5 mld publicznych pieniędzy dla niezidentyfikowanej grupy, uwłaszczenia się na ziemi innej grupy zamiast rozwiązywania pilnych problemów rolnictwa, przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie.

- 1. Dlaczego rząd i Ministerstwo Rolnictwa ignorują katastrofalne zagrożenia dla rolnictwa – suszę, ASF, przyszcycę i rosnące koszty, niedoinwestowane inspekcje, ... – na rzecz marginalnego problemu kosztującego polskiego rolnika 5 miliardów złotych?**
- 2. Jakie będą skutki dalszego zaniedbywania retencji wody i wsparcia hodowców w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego Polski?**

Polska bardzo poważnie podchodzi do kwestii związanych ze zwalczaniem i ograniczaniem rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń (ASF), realizując wyznaczone zadania oraz podejmując nowe inicjatywy. Działania podejmowane obecnie na wielu możliwych płaszczyznach mają jeden cel, którym jest zatrzymanie dalszego szerzenia się choroby, a także wyeliminowanie lub zredukowanie negatywnych jej następstw.

Należy przy tym zapewnić, że kwestia zwalczania ASF pozostaje sprawą kluczową zarówno dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak i Inspekcji Weterynaryjnej.

Warto podkreślić, że w 2024 r. wykryto 44 ogniska u świń (w woj. lubelskim, mazowieckim, zachodniopomorskim, wielkopolskim, warmińsko - mazurskim, kujawsko- pomorskim, pomorskim). W bieżącym roku, dotychczas nie stwierdzono nowych ognisk u świń.

Wspólnym wysiłkiem rolników i Inspekcji Weterynaryjnej dążymy do utrzymania w roku bieżącym aktualnej sytuacji epizootycznej w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących świnie.

Działania realizowane w Polsce oparte są o Unijną Strategię w zwalczaniu ASF, która od szeregu lat oparta jest na trzech podstawowych filarach:

- bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnie oraz bioasekuracja innych uczestników sektora wieprzowiny (np. myśliwych),
- usuwaniu padłych dzików lub ich szczątków ze środowiska naturalnego,
- redukcji populacji dzika i utrzymaniu odpowiednio niskiego poziomu tej populacji.

Na terytorium Polski redukcja populacji dzików w pierwszej kolejności realizowana jest w ramach planowej gospodarki łowieckiej (kompetencje Ministra Klimatu i Środowiska) oraz uzupełniająco w ramach odstrzału sanitarnego (nakazywanego przez powiatowych lekarzy weterynarii lub wojewodów – na wniosek wojewódzkich lekarzy weterynarii).

Powiatowi lekarze weterynarii lub wojewodowie systematycznie zarządzają także akcje poszukiwania padłych dzików i ich szczątków na terenach występowania ASF oraz terenach zagrożonych występowaniem choroby – celem ich eliminacji ze środowiska. W akcjach poszukiwawczych wykorzystywane są dodatkowo odpowiednio przeszkolone psy, a skuteczność ich działania oceniana jest bardzo wysoko.

W przypadku pozyskiwania dzików duży nacisk kładziony jest również na kwestie przestrzegania przez myśliwych i osoby biorące udział w polowaniach zasad bioasekuracji. Inspekcja Weterynaryjna wykonuje w zakresie m.in. kontrole punktów przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików w zakresie weryfikacji spełniania tych zasad.

Kolejnym elementem walki z ASF jest ograniczanie dalszego szerzenia się choroby poprzez budowanie sztucznych barier mających na celu spowalnianie przemieszczania się dzików, w szczególności w okresie inkubacji choroby (ogrodzenia i zamykanie przejść dla zwierząt wzdłuż dróg ekspresowych i autostrad, bariery w postaci ogrodzeń siatkowych, bariery zapachowe, odłownie żywołowne).

Ponadto, prowadzony jest w Polsce pasywny i aktywny monitoring u dzików i świń, w celu wczesnego wykrywania zakażenia i szybkiego wdrożenia działań zmierzających do przerwania łańcucha szerzenia się choroby i jej zwalczania.

W realizowanych działaniach duży nacisk jest położony także na bioasekurację gospodarstw.

W tym zakresie Inspekcja Weterynaryjna planowo wykonuje kontrole gospodarstw utrzymujących świnie w zakresie spełniania wymagań bioasekuracji. Kontrolne bioasekuracji stanowią istotny element zapobiegający zawleczeniu choroby do gospodarstw utrzymujących świnie. Właściwa bioasekuracja gospodarstw i stosowanie się do wynikających z niej zasad, stanowią bowiem kluczowy element minimalizujący ryzyka przeniesienia wirusa na teren takich gospodarstw, zwłaszcza w sezonie intensyfikacji prac polowych.

Bardzo istotnym elementem działań zaradczych są akcje informacyjne oraz szkoleniowe. Dlatego też w szczególności do hodowców, lekarzy weterynarii, myśliwych, kierowane są w sposób cykliczny różnego rodzaju akcje informacyjne, szkolenia, konferencje, których celem jest podnoszenie wiedzy odnośnie zagrożenia chorobą i roli bioasekuracji w ochronie przed ASF.

Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że Polska nie ustaje w dążeniu do wyeliminowania choroby ze swojego terytorium, realizując działania konieczne do osiągnięcia tego celu.

Dodatkowo informuję, iż producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

- pomoc finansowa dla producentów świń, którzy zaprzestali produkcji świń w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń. Wysokość środków przewidzianych na realizację tej pomocy w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynosi 8 mln. zł.

- Preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
 - kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
 - loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
 - maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
 - innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.
- Refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją.

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz który utrzymuje w gospodarstwie, o którym mowa powyżej zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na:

- zakup mat dezynfekcyjnych,
- zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych,
- zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego,
- zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych, przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne – w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Wysokość środków przewidzianych na realizację tej pomocy w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynosi 30 mln. zł.

Niezależnie od powyższego producenci rolni mogą również skorzystać z:

- kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej - kredyty udzielane są przez banki współpracujące z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- dofinansowania kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich - wysokość środków przewidzianych na realizację tej pomocy w planie finansowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynosi 212.50 mln zł.;
- dopłat do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od chorób zakaźnych zwierząt - budżet zaplanowany na 2025 r. to 53,63 mln zł.;
- dopłat do paliwa rolniczego - w ustawie budżetowej na 2025 rok na dopłaty do paliwa rolniczego zaplanowano kwotę w wysokości 2.013 mln zł.

W odniesieniu do pryszczycy informuję, iż jest ona wirusową chorobą zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich. Ostatni przypadek tej choroby w Polsce stwierdzono w 1971 i nasz kraj pozostaje krajem wolnym od pryszczycy.

W państwach członkowskich w bieżącym roku (stan na 24 kwietnia 2025 r.) stwierdzono ogółem 12 ognisk pryszczycy: 1 w Niemczech, 5 na Węgrzech i 6 na Słowacji.

Od samego początku polskie służby weterynaryjne współpracują z organami władz weterynaryjnych poszczególnych państw członkowskich oraz Komisją Europejską. Sytuacja jest dynamiczna i wymaga nadzwyczajnego zaangażowania wielu służb, inspekcji i straży.

Ze względu na konieczność zabezpieczenia terytorium Polski przed zawleczeniem choroby z krajów sąsiadujących, przy braku decyzji unijnych, na poziomie krajowym kolejnymi rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wprowadzane były zakazy przywozu z obszarów dotkniętych chorobą żywych zwierząt oraz pochodzących od nich produktów.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi został powołany zespół zarządzania kryzysowego, który ma na celu koordynację działań prewencyjnych oraz monitorowanie sytuacji na granicach. Zespół ten pracuje codziennie, również w dni ustawowo wolne od pracy. Temat pryszczycy był także już wielokrotnie przedmiotem obrad na posiedzeniach Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, gdzie wypracowywane są rozwiązania na szczeblu międzyresortowym.

Minister rolnictwa kontynuuje nadzorowanie realizacji dodatkowych środków ostrożności, takich jak kontrole transportu zwierząt oraz wzmocnione kontrole weterynaryjne. Działania te mają na celu zapobieżenie zawleczeniu choroby do Polski oraz szybkie wykrywanie ewentualnych ognisk choroby.

Wdrożono także działania informacyjno-komunikacyjne dotyczące zagrożenia pryszczycą, którymi objęci są hodowcy świń i przeżuwaczy, przemysł mięsny oraz lekarze weterynarii wolnej praktyki w Polsce oraz inne docelowe grupy zawodowe, w tym służby patrolujące przewozy zwierząt na okoliczność kontroli dokumentacji towarzyszącej przesyłkom. Ulotki, plakaty, tablice informacyjne, infografiki i inne

materiały na temat pryszczycy są zamieszczane w Internecie, mediach społecznościowych oraz kolportowane drogą tradycyjną. W kampanię zostały włączone GIW, GIJHARS, KRUS, ARiMR, KOWR, CDR i ODR-y oraz Izby Rolnicze.

Szczegółowe informacje odnośnie do pryszczycy są dostępne na stronach MRiRW <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pryszczycza> oraz Głównego Inspektoratu Weterynarii www.wetgiw.gov.pl.

Odnosząc się do zagadnienia niedofinansowania Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej pragnę poinformować, iż w ustawie budżetowej na rok 2025 na zadania realizowane przez Inspekcję Weterynaryjną, w tym w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy, wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej określone zostały środki budżetowe w kwocie ogółem 2.439.133.000 zł, tj. w kwocie wyższej o 77.326.000 zł w porównaniu do 2024 r. Z ww. kwoty ogółem na zadania m.in. związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt przewidziano kwotę 922.758.000 zł.

Za ustalenie poziomu funduszu wynagrodzeń zespolonych służb, inspekcji i straży, w tym w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii odpowiadają wojewodowie, jako dysponenti części budżetowych, którzy w porozumieniu z Ministrem Finansów kształtują budżet powiatowych i wojewódzkich inspektoratów weterynarii zgodnie z przyjętymi wskaźnikami wykorzystywanymi przy opracowywaniu materiałów do projektu budżetu państwa. Należy zaznaczyć, że w ostatnich latach przyznano dodatkowe środki na utworzenie 1536 etatów w Inspekcji Weterynaryjnej.

Ponadto, uprzejmie informuję, iż zgodnie z ustawą Prawo wodne¹, przeciwdziałanie suszy jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej oraz Wód Polskich. Ustawa wskazuje, że przeciwdziałanie skutkom suszy nie należy wyłącznie do kompetencji jednego organu. Ponadto, z uwagi na bardzo dużą złożoność tego

¹ Art. 183 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1087, z późn. zm.).

zagadnienia, efektywne przeciwdziałanie skutkom suszy wymaga kompleksowego podejścia i zaangażowania wszystkich możliwych podmiotów we wdrażaniu działań zwiększających odporność obszarów narażonych na straty z powodu wystąpienia suszy oraz realizacji zadań łagodzących jej następstwa.

Mając na uwadze narastający problem suszy oraz niedoborów wody na obszarze kraju podejmowane są działania ukierunkowane na walkę ze zjawiskami ekstremalnymi, będącymi efektem zmian klimatu, w tym z suszą. Zadania te prowadzone są dwutorowo – z jednej strony są to inicjatywy o charakterze strategicznym, legislacyjnym oraz podnoszące świadomość społeczną, a z drugiej polegające na realizacji konkretnych inwestycji i rozwiązań, które zmniejszają lub niwelują negatywny wpływ zmian klimatu, a także poprawiają bezpieczeństwo mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych w kontekście zagrożenia suszą i jej skutkami. Biorąc pod uwagę powyższe nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że rząd ignoruje problem suszy.

- 3. Kto konkretnie skorzysta na transferze 5 miliardów złotych? Proszę o wskazanie grupy beneficjentów.**
- 4. Czy służby specjalne nadzorowały proces przygotowania ustawy? Jeśli nie, dlaczego pominięto kontrolę?**
- 5. Czy Ministerstwo Rolnictwa ma pełną wiedzę na temat tego, do kogo trafi ziemia? Jeśli tak, proszę o szczegóły.**

Argumentacja za koniecznością wprowadzenia zmian w ustawie z 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 140) została przedstawiona w uzasadnieniu oraz opinii w sprawie oceny skutków regulacji do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (druk nr 995).

Jako główny powód zmian przedstawiono wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt. SK 21/17, w którym odniósł się on do art. 33 ust. 2 ustawy

o scalaniu i wymianie gruntów² - stwierdził, że przepis ten w zakresie, w jakim uniemożliwia stwierdzenie wydania ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalania z naruszeniem prawa, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zarówno art. 8o ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, jak i art. 33 ust. 2 ustawy o scalaniu i wymianie gruntów (w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r.) uniemożliwiają stwierdzenie wydania ostatecznej decyzji z naruszeniem prawa. Jakkolwiek Trybunał Konstytucyjny nie wypowiedział się w przedmiocie zgodności z Konstytucją art. 8o, nie oznacza to, że przywołany wyrok z dnia 18 kwietnia 2019 r., nie ma znaczenia w ocenie zasadności konieczności zmiany tej regulacji. Wychodząc naprzeciw konieczności uregulowania art. 8o w senacie został przygotowany projekt zmieniający ten akt. Należy zatem wskazać, że zarzut rozwiązywania „marginalnego” problemu jest nietrafiony.

Odnosząc się natomiast do zarzutu „transferu 5 mld złotych publicznych środków do niejasno określonej grupy beneficjentów” należy stwierdzić, że takie sformułowanie jest manipulacją. Projekt nie przewiduje jakiegokolwiek transferu pieniędzy.

Zaproponowana w senackim projekcie zmiana, zmierza jedynie do takiej modyfikacji art. 8o ustawy, aby organy administracyjne mogły stwierdzać, że wadliwa decyzja z zakresu wspólnot gruntowych, wydana została z naruszeniem prawa. Przepisy takie już znajdują zastosowanie do wszelkich innych decyzji administracyjnych (por. art. 156 i nast. Kodeksu postępowania administracyjnego). Przyjmując zatem sposób rozumowania przedstawiony w interpelacji, należałoby uznać, że przepisy 156 i nast. K.p.a. przewidują transfer miliardów złotych. Jest to oczywiście nieprawdziwe twierdzenie. Należy też pamiętać, że aby jakiegokolwiek pieniądze zostały wypłacone tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną wydaniem decyzji niezgodnej z prawem, musi dojść do:

- wydania decyzji rażąco wadliwej (a nie tylko wadliwej),
- udowodnienia przed sądem - zarówno poniesienia szkody, jak i jej wysokości.

² Ustawa z 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w brzmieniu sprzed zmiany tego przepisu w art. 1 pkt 10 lit b ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, ustawy o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych oraz ustawy o drogach publicznych – Dz. U. z 2022. Poz. 32

Nie sposób zgodzić się także z oceną, że grupa beneficjentów jest niejasno określona – projekt wpływa przede wszystkim na uprawnionych do udziału we wspólnotach gruntowych (które stanowią specyficzny rodzaj instytucji współwłasności głównie na terenach wiejskich), a zatem głównie do mieszkańców wsi.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych